

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा
योजना मृग बहार सन २०२४ अंतर्गत अग्रीम राज्य
हिस्सा अनुदानाकरीता रु.१०,२६,९५,१००/-
इतकी रक्कम विमा कंपनीस अदा करण्यासाठी
वितरीत करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक- पूरक-२०२४/प्र.क्र.२८८/११-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : ०७ मार्च, २०२५

वाचा -

- १) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. फवियो-२०२४/प्र.क्र.८१/१०-अ, दि.१२.६.२०२४
- २) वित्त विभाग, शासन निर्णय , क्र. अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८०/अर्थ-३ दि. २५.७.२०२४
- ३) कृषि संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र
क्र.कृआ/मुसां./पुहआफपिवियो/अ.मा./२०२४/२१५२५, दि.२६.८.२०२४

प्रस्तावना -

शेतकऱ्यांच्या फळ पिकांना हवामान धोक्यापासून विमा संरक्षण दिल्यास शेतकऱ्यांचे आर्थिक स्थैर्य अबाधित राखण्याच्या दृष्टीने मदत व्हावी, याकरिता राज्यात प्राधान्याने प्रधानमंत्री पीक विमा योजने अंतर्गत पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजना राबविण्यात येत आहे. विविध हवामान धोक्यांमुळे फळपीकांच्या उत्पादकतेवर विपरीत परिणाम होऊन मोठ्या प्रमाणावर उत्पादनामध्ये घट येते. पर्यायाने शेतकऱ्यांना अपेक्षित उत्पादन न मिळाल्याने आर्थिक संकटाला तोंड द्यावे लागते. या सर्व बाबींचा विचार करुन शेतकऱ्यांना फळपीक नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी एक उपाय म्हणून प्रधानमंत्री पीक विमा योजने अंतर्गत पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना राज्यात सन २०२४-२५, सन २०२५-२६ या २ वर्षांमध्ये मृग बहारामध्ये संत्रा, मोसंबी, डाळिंब, चिकू, पेरू. लिंबू, सिताफळ व द्राक्ष(क) या ८ फळपीकांसाठी २६ जिल्ह्यांमध्ये महसूल मंडळ हा घटक धरुन भारतीय कृषि विमा कंपनी, बजाज अलायन्झ जनरल इन्शुरन्स कंपनी, फ्युचर जनरल इन्शुरन्स कंपनी व युनिव्हर्सल सॉम्पो जनरल इन्शुरन्स कंपनी या विमा कंपन्यांमार्फत संदर्भ क्र. १ येथील शासन निर्णयान्वये राबविण्यात येत आहे.

केंद्र शासनाच्या सुधारीत मार्गदर्शक सुचनांनुसार पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सुरु होण्यापुर्वी विमा कंपनीस मागील वर्षाच्या एकूण राज्य हिस्स्याच्या ८० टक्केच्या ५० टक्के रक्कम अग्रीम स्वरुपात अदा करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजनेत मृग बहार सन २०२४ करीता भारतीय कृषि विमा कंपनीने केलेल्या मागणीस अनुसरुन, विमा कंपन्यांना संदर्भ क्र.(३) अन्वये कृषि आयुक्तालयाने अग्रीम राज्य हिस्सा अनुदानाकरीता रक्कम रु.१०,२६,९५,१००/- वितरीत करण्याची विनंती केली आहे. त्यानुसार पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजने अंतर्गत मृग बहार सन २०२४ करीता अग्रीम राज्य हिस्सा अनुदानापोटी रु.१०,२६,९५,१००/- इतका निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

भारतीय कृषि विमा कंपनीने सादर केलेली मागणी आणि तदनुषंगाने संदर्भ क्र.(३) अन्वये कृषि आयुक्तालयाने केलेली शिफारस यांचा विचार करता, पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजने अंतर्गत मृग बहार सन २०२४ करीता अग्रीम राज्य हिस्सा अनुदानापोटी रु.१०,२६,९५,१००/- इतका निधी योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार संबंधित विमा कंपन्यांना खालीलप्रमाणे अदा करण्यासाठी भारतीय कृषि विमा कंपनीस उपलब्ध करून देण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे :-

मृग बहार सन २०२४

अ. क्र.	विमा कंपनीचे नाव	मृग बहार सन २०२३ मधील एकूण राज्य हिस्सा विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	मृग बहार सन २०२४ साठी अनुज्ञेय अग्रीम राज्य हिस्सा अनुदान (गत वर्षीच्या एकूण राज्य हिस्साच्या ८० टक्के) रक्कम (रु.)	विमा कंपनीच्या मागणीनुसार देय रक्कम (रु.)	विमा कंपनीने मागणी केलेल्या व प्रत्यक्ष येणाऱ्या रक्कम पैकी कमी असणारी राज्य हिस्साच्या ८० टक्के देय रक्कम (रु.)	वितरीत करण्यात येणारी अग्रीम राज्य हिस्सा रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७
१	भारतीय कृषि विमा कंपनी	५१२२९२२	२०४९१६९	२५६६८६१	२०४९१६९	२०४९१६९
२	युनिवर्सल सोम्पो ज.इ.कं.	२३९१०४२४	९५६४१७०	२३४२४१९०	९५६४१७०	९५६४१७०
३	फ्युचर ज. इ. कं	४८०१९७५७	१९२०७९०३	२४२४७३४७	१९२०७९०३	१९२०७९०३
४	बजाज अलायन्झ ज. इ. कं	१७९६८४६४५	७१८७३८५८	९०६१५९२२	७१८७३८५८	७१८७३८५८
	एकूण	२५६७३७७४८	१०२६९५१००	१४०८५४३२०	१०२६९५१००	१०२६९५१००

सदरची रक्कम मृग बहार हंगाम २०२४ करीता या हवामान धोक्याकरीता वितरीत करण्यात येत असून त्याचा वापर इतर हंगामाकरीता अनुज्ञेय असणार नाही.

२. प्रस्तुत बाबीवर होणारा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली सन २०२४-२५ करीता मंजूर केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीतून भागविण्यात यावा-

मागणी क्र. डी-३ ,
२४०१ - पीक संवर्धन
११०, पीक विमा,
(००) (०७) हवामान आधारित फळपीक विमा योजना राज्य हिस्सा
(२४०१ ९४०२) ३३-अर्थसहाय्य

३. प्रस्तुत प्रयोजनार्थ सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी तर आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

४. सदर निधी पुनर्रचित हवामान आधारित फळपिक विमा योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना आणि शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले शासन निर्णय/परिपत्रक नुसार खर्च करण्यात यावा.

५. प्रस्तुत शासन निर्णय, नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३६/का.१४३१, दि.२२/१/२०२५ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.४३/२०२५/व्यय-१, दि.११/२/२०२५ अन्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५०३०७१६१८०७५७०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(उमेश चांदिवडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) प्रधान सचिव (कृषि), यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई,
- ४) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- ५) कृषि संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ६) कृषि संचालक (प्रक्रिया व नियोजन), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ७) मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ८) संचालक, लेखा व कोषगारे, मुंबई
- ९) सहाय्यक संचालक (लेखा), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १०) जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे
- ११) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा परीक्षा) (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर
- १२) नियोजन विभाग (१४३१), मंत्रालय, मुंबई
- १३) वित्त विभाग (व्यय-१), मंत्रालय, मुंबई
- १४) विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी लि., लोक चेंबर्स, मरोल मरोशी नाका, मरोल. अंधेरी(पूर्व), मुंबई - ४०० ०५९.
- १५) विभागीय व्यवस्थापक, फ्युचर जनरली इंडिया इन्शुरन्स कंपनी लि., युनिट क्र.८०१ आणि ८०२, टॉवर सी, २४७ एम्बेसी पार्क एलबीएस मार्ग, विक्रोळी(प), मुंबई-४०० ०८३.
- १६) विभागीय व्यवस्थापक, युनिवर्सल सोम्पो जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, १०३, पहिला मजला, MAIDC, आकृती स्टार, सेंट्रल रोड, अंधेरी(पूर्व), मुंबई - ४०० ०९३
- १७) विभागीय व्यवस्थापक, बजाज अलियान्स जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, चौथा मजला, टॉवर नं ०७, कॉमर झोन आयटी पार्क, सम्राट अशोक पथ, येरवडा जेल रोड, पुणे- ४११ ००६
- १८) निवडनस्ती(११-अ)